

آیین نامه صدور مجوز و نحوه فعالیت شرکت های نمایندگی کشتیرانی

در اجرای وظایف مذکور در ماده واحده ی قانون راجع به اجازه تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب خرداد ماه ۱۳۳۹ و آیین نامه سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب بهمن ماه ۱۳۴۸ این آیین نامه تهیه و تأیید شد . (بر اساس مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱+ مجلس شورای اسلامی سازمان بنادر و کشتیرانی به سازمان بنادر و دریانوردی تغییر نام یافت.)

مقدمه :

انجام فعالیت نمایندگی کشتیرانی مستلزم اخذ مجوز فعالیت از سازمان بنادر و دریانوردی است . سازمان با توجه به قوانین و مقررات حاکم ، مقتضیات اجتماعی ، اقتصادی و کفایت یا عدم کفایت تعداد شرکت های موجود و با رعایت مفاد این آیین نامه اقدام به صدور مجوز خواهد نمود .

فصل اول : تعاریف ، وظایف و مسوولیت ها

ماده اول – تعاریف ؛

- ۱- سازمان : در این آیین نامه منظور سازمان بنادر و دریانوردی است .
- ۲- شرکت نمایندگی کشتیرانی : شخص حقوقی ایرانی دارای مجوز فعالیت از سازمان است که از طرف مالک کشتی یا خطوط کشتیرانی یا اجاره کننده یا هر شخصی که مجاز به اداره و بهره برداری کلی یا جزئی از کشتی است که مکلف به انجام وظایف و مسوولیت های مندرج در ماده دوم و سوم می باشد و از این پس به اختصار شرکت نامیده می شود.
- ۳- تضمین : وثیقه ای است که برای حسن اجرای تعهدات و الزامات به سازمان ارائه می شود و می تواند به صورت ضمانت نامه بانکی ، سفته ، وثیقه ملکی یا بیمه نامه معتبر باشد .
- ۴- دستورالعمل دوره های آموزشی : منظور دستورالعمل دوره های آموزشی شرکت های کارگزاری ترابری دریایی مصوب هیأت عامل سازمان است .

ماده دوم - وظایف شرکت ها :

- ۱- انجام امور مربوط به ورود ، خروج و پاس کشتی ها در بنادر و حوزه مربوطه از قبیل اعلام نمایندگی به بندر ، درخواست ورود و خروج ، لیست جابجایی پرسنل کشتی ها ، ارائه اطلاعات مورد نیاز بندر و پرداخت حقوق ، عوارض و هزینه های بندری متعلق به کشتی حسب مقررات مربوطه و تسویه حساب.
- ۲- تدارک خدمات مورد نیاز کشتی و کارکنان آن در زمان حضور در بندر و محدوده های آن.
- ۳- انجام ترتیبات لازم جهت تخلیه ، بارگیری ، بارشماری و تحویل و تحویل کالا ، کانتینر و مسافرحسب مورد از طریق اشخاص دارای مجوز فعالیت از سازمان .
- ۴- انجام ترتیبات لازم جهت تهیه و تکمیل اسناد محموله های وارده و یا صادره از/ به بنادر به منظور انجام تشریفات گمرکی از جمله تنظیم صورت جلسات کسر و اضافه تخلیه و صدور ترخیصیه و تقاضای اصلاح مانیفست .
- ۵- اخذ کرایه حمل و سایر مطالبات مربوط به کشتی ، کانتینر یا محموله و مسافر به نمایندگی از طرف کشتیرانی مربوطه .
- ۶- بازاریابی در امور حمل و نقل دریایی و صدور اسناد حمل از طرف مؤسسه کشتیرانی مربوطه .
- ۷- انجام تشریفات ترانزیت کالا اعم از ترانزیت داخلی ، خارجی و فعالیت های کارگزاری در مورد محمولاتی که مقصد آن بندر ورودی نبوده و دارای مقصد داخلی و یا خارجی مشخص دیگری باشد .
- ۸- رعایت موافقت نامه های منطقه ای و کنوانسیون های بین المللی مرتبط با موضوع این آیین نامه .
- ۹- اعلام کتبی نام و مشخصات خطوط کشتیرانی داخلی و خارجی طرف قرارداد به سازمان.
- ۱۰- اعلام کتبی عضویت در انجمن های صنفی و یا اتحادیه های منطقه ای به سازمان.
- ۱۱- اعزام کارکنان برای طی دوره های آموزشی مرتبط .
- ۱۲- استفاده از نرم افزار و سخت افزارهای مناسب به منظور تسهیل در انجام وظایف مقرر .
- ۱۳- شرکت های موضوع این آیین نامه مکلفند هنگام اخذ مجوز به سازمان گواهی نمایند که از کلیه مفاد این آیین نامه اطلاع حاصل نموده و متعهد به اجرای آنها می باشند .

- ۱۴- رعایت کلیه قوانین ، مقررات ، آیین نامه ها و دستورالعمل های سازمان ، گمرک ، محیط زیست ، مناطق ویژه اقتصادی - بندری ، مناطق آزاد تجاری و سایر مراجع ذیربط در زمینه مورد فعالیت .
- ۱۵- سایر فعالیت هایی که به موجب قوانین و مقررات مربوطه توسط شرکت نمایندگی کشتیرانی انجام می گردد .

ماده سوم - مسوولیت شرکت ها ؛

- ۱- دوره مسوولیت شرکت از زمان شروع فعالیت موضوع این آیین نامه آغاز و تا خاتمه دوره فعالیت ادامه می یابد.
- ۲- رعایت الزامات قوانین کار و تأمین اجتماعی درخصوص کارکنان تحت پوشش و نظارت بر عملکرد آنان .
- تبصره:** در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مقررات آن مناطق لازم الاجرا است .
- ۳- از نظر اجرای مقررات این آیین نامه یک شخص حق تصدی تنها یکی از سمت های مدیر عامل و یا مدیر شعبه /نماینده را دارد.
- ۴- مدیر عامل شرکت ها در مقابل سازمان مسوول خواهند بود .
- ۵- شرکت مسوول اعمال و رفتار کارکنان خود در ارتباط با وظایف محوله می باشد .

فصل دوم : شرایط و صلاحیت

ماده چهارم - شرایط عمومی مدیر عامل

- ۱- تابعیت ایران
- ۲- حداقل سن ۲۵ سال
- ۳- انجام خدمت نظام وظیفه یا معافیت دائم در صورت ضرورت
- ۴- عدم اشتغال به کار در دستگاه های دولتی ، مؤسسات عمومی غیر دولتی و نیز شرکت هایی که بیش از پنجاه درصد از سرمایه یا سهام آنها متعلق به مراجع مزبور باشد و نداشتن سمت مشابه در سایر شرکت ها .

ماده پنجم- شرایط حرفه ای مدیرعامل و مدیر شعبه / نمایندگی ؛

الف- شرایط مدیرعامل

مدیرعامل باید دارای مدرک تحصیلی لیسانس با چهار سال سابقه ، فوق دیپلم با شش سال و یا دیپلم با هشت سال سابقه کار مفید اجرایی در بخش عملیات کشتیرانی و یا نمایندگی کشتیرانی باشد .

تبصره: شرط مدرک تحصیلی برای مدیران عامل فعلی شرکت هایی که تا تصویب این آیین نامه مجوزهای مربوطه را از سازمان دریافت نموده اند، لحاظ نمی گردد.

ب- شرایط مدیر شعبه / نمایندگی :

مدیر شعبه/ نمایندگی باید دارای حداقل مدرک تحصیلی دیپلم و ۲ سال سابقه کار مفید اجرایی در بخش عملیات کشتیرانی و یا نمایندگی کشتیرانی و آشنا به زبان انگلیسی باشد .

ج : نحوه احراز شرایط: به منظور احراز سابقه کار مفید ارائه یکی از مدارک ذیل ضروری است :

۱- تأییدیه یا حکم کارگزینی یا بازنشستگی صادر شده دستگاه های دولتی یا عمومی که مبین سوابق مرتبط اجرایی در آن دستگاه ها باشد .

۲- روزنامه رسمی کشور مبنی بر عضویت متقاضی به عنوان مدیرعامل موضوع این آیین نامه .

۳- تأییدیه سازمان تأمین اجتماعی یا مناطق آزاد و ویژه مبنی بر اینکه متقاضی در شرکت های موضوع این آیین نامه اشتغال داشته و حق بیمه پرداخت نموده است .

۴- تأییدیه سابقه کار در خارج از کشور توسط سازمان های دولتی ، عمومی ، مراکز خصوصی معتبر در آن کشور با گواهی سفارت جمهوری اسلامی ایران.

ماده ششم- تطبیق شرایط و الزامات ؛

۱- کلیه شرکت ها اعم از شرکت هایی که قبل از تصویب این آیین نامه مجوز فعالیت دریافت نموده اند یا شرکت هایی که بعداً مجوز دریافت خواهند نمود ، مکلفند به منظور جبران خسارات احتمالی ناشی از انجام

وظایف و فعالیت های خود و کارکنان شان در اسکله ، اماکن و محوطه های بندری نسبت به سپردن تضمین به مبلغ پنجاه میلیون ریال اقدام نمایند .

۲- مدت اعتبار مجوز صادر شده چهار سال تمام است و تمدید آن منوط به احراز شرایط مندرج در این آیین نامه خواهد بود .

تبصره ۱: شرکت هایی که فعال می باشند و به صورت سالیانه گزارش فعالیت خود را به امور شرکت ها ارائه می نمایند نیاز به تمدید مجدد مجوز فعالیت ندارند .

تبصره ۲: در صورت عدم دریافت گزارش فعالیت سال دوم ، امور شرکت ها نسبت به صدور تذکر کتبی به شرکت اقدام می نماید .

تبصره ۳: در صورت عدم دریافت گزارش فعالیت در پایان سال سوم سازمان نسبت به لغو مجوز فعالیت اقدام می نماید .

۳- دارا بودن دفتر مرکزی مستقل با کاربری اداری برای انجام فعالیت .

۴- دارا بودن دفتر شعبه/نماینده مستقل با کاربری اداری حداقل در یکی از بنادر مورد نظر برای انجام فعالیت .

تبصره ۵: شرکت های نمایندگی کشتیرانی می توانند در سایر بنادری که دارای شعبه / نمایندگی نیستند از خدمات شرکت های دارای مجوز رسمی از سازمان یا شعب/نماینده شرکت های همکار ، استفاده نمایند .

۵- شرکت هایی که وضعیت آنها با این آیین نامه مطابقت ندارد ، موظفند حداکثر ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه وضعیت خود را با مفاد آن تطبیق دهند.در غیر این صورت مجاز به فعالیت نمی باشند.

۶- به منظور ساماندهی فعالیت شرکت ها و ترغیب آنها به رعایت هر چه بهتر و بیشتر استانداردها و توجه به صلاحیت های تخصصی کارکنان و تجهیز امکانات ، سازمان نسبت به طبقه بندی شرکت های موصوف براساس دستورات عملی که با هماهنگی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تهیه و به تصویب شورای عالی هماهنگی ترابری می رسد ، اقدام خواهد نمود . شرکت ها مکلفند اطلاعات مربوطه را در اختیار سازمان قرار دهند .

۷- شرکت ها باید در سربرگ های مکاتباتی خود به فعالیت نمایندگی کشتیرانی نیز اشاره نمایند.

۸- شرکت ها موظفند تغییر مدیرعامل ، مدیر شعبه / نمایندگی ، اعضاء هیأت مدیره ، اساسنامه و هر گونه تغییر در نشانی مرکز اصلی ، شعب/نماینده و تلفن شرکت را قبل از انجام مراحل ثبت به اطلاع سازمان رسانده و تأییدیه های لازم را اخذ نمایند .

۹- شرکت ها موظفند دارندگان امضای مجاز را رسماً به سازمان معرفی نمایند .

۱۰- تغییر مدیرعامل ، اعضاء هیأت مدیره و مدیر شعبه/نماینده منوط به احراز شرایط مذکور در این آیین نامه و اعلام به سازمان و تأیید آنها بر اساس ماده هشتم آیین نامه خواهد بود .

۱۱- شرکت ها موظفند در به کارگیری کارکنان خود نهایت دقت را در رعایت دستورالعمل های مربوطه خصوصاً از نظر شرایط عمومی و حرفه ای به کار برده و بر نحوه عملکرد آنها بطور مستمر نظارت مؤثر به عمل آورند .

۱۲- مدیرعامل ، مدیر شعبه/نماینده و کارکنان عملیاتی شرکت موظفند بر اساس دستورالعمل سازمان کلیه دوره های آموزشی و توجیهی لازم را با موفقیت طی نمایند .

تبصره ۱: در صورتی که اشخاصی حضور در دوره های فوق الاشاره را ضروری ندانند می بایست تقاضای مکتوب خود را با ذکر دلایل و مستندات به اداره امور شرکت های سازمان و یا بنادر تابعه منعکس تا تصمیم لازم در این خصوص اتخاذ گردد.

تبصره ۲: نحوه ارزشیابی گواهینامه مؤسسات آموزشی ، چگونگی برگزاری آزمون کتبی ، عناوین و محتوای دوره های آموزشی مورد نیاز به موجب دستورالعمل سازمان خواهد بود .

فصل سوم : نظارت ، نحوه صدور ، تعلیق و لغو مجوز فعالیت

ماده هفتم - نظارت ؛

۱- سازمان به منظور اطمینان از اجرای کامل و موثر مقررات و دستورالعمل های مصوب و انجام مطلوب وظایف و رعایت مفاد این آیین نامه اقدام به نظارت مستمر و منظم از فعالیت شرکت ها می نماید و شرکت ها باید همکاری های لازم را در این زمینه مجری دارند .

۲- شرکت ها مکلفند در پایان هر سال ضمن ارائه گزارش فعالیت سالانه خود به امور شرکت ها نسبت به تسویه حساب مالی و رفع مغایرت های احتمالی اقدام نمایند .

ماده هشتم - صدور مجوز فعالیت ؛

صدور مجوز فعالیت در زمینه نمایندگی کشتیرانی منوط به احراز صلاحیت های مذکور در این آیین نامه و ارائه اساسنامه و مدارک ثبت و آخرین روزنامه رسمی که مبین صلاحیت شرکت در زمینه فعالیت نمایندگی کشتیرانی باشد ، خواهد بود .

تبصره ۱: قبل از اعطاء مجوز فعالیت به منظور رعایت مقررات داخلی و مفاد آیین نامه بین المللی امنیت کشتی ها و تسهیلات بندری (ISPS-CODE) مراتب از دفتر مرکزی حراست سازمان و اداره حراست بنادر تابعه در مورد تایید مدیرعامل ، اعضاء هیأت مدیره و مدیر شعبه/نمایندگی شرکت های موضوع این آیین نامه استعلام می شود.

تبصره ۲: در صورت عدم تأیید صلاحیت مدیران شرکت ، سازمان تکلیفی به منظور صدور مجوز فعالیت نمایندگی کشتیرانی نخواهد داشت . حراست سازمان یا اداره حراست بنادر تابعه مکلفند ظرف یک ماه نسبت به ارائه پاسخ اقدام نمایند . بدیهی است چنانچه حراست سازمان یا اداره حراست بنادر تابعه به علت مفتوح بودن پرونده مدیران شرکت های موضوع این آیین نامه در مراجع قضائی ، نظارتی و سایر مراجع قانونی ، قادر به ارائه پاسخ قطعی نباشند تا تعیین تکلیف نهایی پرونده ، از صدور مجوز فعالیت خودداری خواهد شد .

تبصره ۳: مرجع تشخیص کمی و کیفی صلاحیت و تجربه کارکنان ، تجهیزات عملیاتی ، وسایل ایمنی و سایر موارد مربوط به امکانات شرکت های موضوع این آیین نامه ، سازمان خواهد بود .

تبصره ۴: شرکت های موضوع این آیین نامه رأساً نسبت به بازاریابی و عقد قراردادهای مربوطه اقدام می نمایند و سازمان هیچ گونه تعهد و مسوولیتی در این زمینه ندارد .

ماده نهم - تعلیق و لغو مجوز فعالیت ؛

۱- در صورتی که بنا به تشخیص سازمان هر زمان محرز گردد که شرایط و صلاحیت شرکت های موضوع این آیین نامه به طور کلی یا جزئی زایل شده است . سازمان می تواند ضمن صدور اخطار کتبی ، اقدام به تعیین مهلت مناسب نموده تا ظرف آن مدت شرکت مزبور اقدام به کسب شرایط یا صلاحیت لازم نماید .

تبصره ۱: در صورتی که شرکت نتواند ظرف مهلت تعیین شده اقدام به کسب شرایط یا صلاحیت لازم نماید، موضوع به کمیسیون بند ۴ این ماده ارجاع خواهد شد. بدیهی است تا تعیین تکلیف نهایی حسب مورد انجام هرگونه فعالیت جدید موضوع این آیین نامه منوط به نظر سازمان می باشد.

۲- در صورتی که محرز شود مدیرعامل، اعضای هیأت مدیره و مدیر شعبه / نمایندگی فاقد شرایط بر شمرده در این آیین نامه بوده یا شده اند، موضوع برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون بند ۴ این ماده ارجاع خواهد شد و تا اتخاذ تصمیم در آن کمیسیون، انجام هرگونه فعالیت جدید موضوع این آیین نامه حسب مورد منوط به نظر سازمان می باشد.

۳- در صورت عدم رعایت قوانین و مقررات حاکم بر موضوع آیین نامه حاضر از طرف شرکت ها و یا عدم اقدام به موقع شرکت در رفع مغایرت های قانونی که در ممیزی های سازمان اعلام می شود، شرکت از آن زمان حق هیچ گونه فعالیت جدیدی را در زمینه موضوع این آیین نامه ندارد. همچنین مکلف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه ضمن رعایت مقررات حاکم تکالیف مقرر را انجام دهد. در صورت تداوم تخلف یا تکرار، موضوع جهت اتخاذ تصمیم لازم به کمیسیون مذکور در بند ۴ این ماده ارجاع خواهد شد.

۴- به منظور رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی ادامه فعالیت شرکت مبنی بر تعلیق یا لغو مجوز فعالیت شرکت، کمیسیونی مرکب از نمایندگان سازمان بنادر و دریانوردی، شورای عالی هماهنگی ترابری کشور، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته و گمرک ایران تشکیل می شود. کمیسیون با حضور تمامی اعضاء تشکیل می شود و تصمیم آن با اکثریت آراء معتبر است.

تبصره ۱: تصمیم کمیسیون مانع تعقیب متخلف در مراجع قانونی صلاحیت دار نخواهد بود.

تبصره ۲: رسیدگی به تخلفات شرکت یا مدیران آن با حضور نماینده قانونی آنها صورت می پذیرد در این صورت تاریخ تشکیل جلسه به شرکت ابلاغ خواهد شد. عدم حضور نماینده شرکت مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم کمیسیون نخواهد بود.

تبصره ۳: محل تشکیل جلسات کمیسیون و دبیرخانه آن در اداره امور شرکت های سازمان بنادر و دریانوردی خواهد بود.

تبصره ۴: در صورت تعلیق یا لغو مجوز فعالیت، شرکت ملزم به تسویه قراردادهای جاری خود ظرف مهلت تعیین شده طبق نظر کمیسیون خواهد بود.

تبصره ۵: در صورت وصول گزارش و مدارک مستند از ارگان های ذیصلاح مبنی بر وقوع تخلف توسط شرکت ، موضوع به کمیسیون بند ۴ این ماده جهت بررسی ارجاع خواهد شد .

تبصره ۶: در صورت دریافت رأی قطعی کیفری مراجع قضایی نسبت به عملکرد مدیران و یا شرکت های موضوع این آیین نامه ، ضمن اعلام تعلیق فعالیت شرکت، مراتب به کمیسیون موضوع بند ۴ این ماده ارجاع خواهد شد.

تبصره ۷: در مواردی که شرکت مزبور از شرکت های تعاونی باشد نماینده اتاق تعاون به جای نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در کمیسیون شرکت می نماید .

این آیین نامه طی ۹ ماده و ۲۰ تبصره در اجلاس شماره ۱۹۷۴۵/۸۵۰/۹۱ مورخ ۹۱/۴/۶ شورای عالی هماهنگی ترابری کشور ، تصویب شد .